

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/142/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623215205
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5623215205.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. R. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky: F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXXX/XX, K., t. č. ul. X. H. XXXX/XXX, Z. H., zastúpená splnomocnenou zástupkyňou: JUDr. Zuzana Balogová, advokátka, so sídlom H. XX, K. a otca: P. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. Xb, XXXX L., Y., zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou: JUDr. Dagmar Dos Santos Simoes, advokátka, so sídlom J. XX, L. - R. H., o návrhu starej matky dieťaťa: P. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XX, zastúpená splnomocnenou zástupkyňou: Mgr. Iveta Žerebáková, advokátka, so sídlom A. L. XXXX/XX, K., na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 22P/20/2023-19 zo dňa 22. augusta 2023 v spojení s opravným uznesením č. k. 22P/20/2023-47 zo dňa 23. augusta 2023, takto

rozhodol:

uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením m e n í tak, že návrh starej matky dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia zamieťa.

Krajský súd n a r i a d ť u j e toto neodkladné opatrenie:

Matka dieťaťa F. G. a maloletá F. R. G. sú povinné podrobiť sa na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, referát poradensko-psychologických služieb sedeniam v počte 10 v termínoch určených referátom za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi nimi a rešpektovania sa navzájom.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č. k. 22P/20/2023-19 zo dňa 22.08.2023 neodkladným opatrením dočasne zveril maloletú F. R. G., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti starej matky P. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XX, K.. Zároveň rozhodol, že matka je povinná prispievať na výživu maloletej F. R. výživným vo výške 50,- eur mesačne, a to vždy do každého 20. dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky P. G., počnúc dňom doručenia tohto uznesenia. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej F. R. výživným vo výške 100,- eur mesačne, a to vždy do každého 20. dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky P. G., počnúc dňom doručenia tohto uznesenia. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1 Rozhodnutie odôvodnil tým, že dňa 16.08.2023 bol súdu doručený návrh P. G. na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým bude maloletá dočasne zverená do jej starostlivosti z dôvodu, že sa maloleté dieťa ocitlo v situácii predikovanej ustanovením § 365 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a zároveň určí na ňu výživné v nevyhnutnej miere podľa § 366 CMP.

1.2 Pri rozhodovaní súd vychádzal z ustanovení § 2 ods. 1 CMP, § 324 ods. 1, § 329 ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 330, § 333 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 363 ods. 1, § 367 ods. 1, § 366 CMP, § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých

zákonov (ďalej len „zákon o rodine“) a článku 12 bod 1 a bod 2 Dohovoru o právach dieťaťa (zákon č. 104/1991 Z. z.).

1.3 Po oboznámení sa s návrhom navrhovateľky, pripojenými spismi vo veci starostlivosti o maloletú, ako aj s názorom maloletého dieťaťa dospel súd k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v dočasnom zverení maloletej jej starej matke P. G.. Naliehavosť nariadenia neodkladného opatrenia je daná už aktuálnou situáciou v rodine maloletého dieťaťa, keď maloletá sa od 19.08.2023 doposiaľ nachádza z vlastnej vôle u svojej starej matky (navrhovateľky) v dôsledku strachu z eskalácie násilného fyzického i psychického správania matky voči maloletému dieťaťu. V uvedenom konaní súd neposudzuje vinu/nevinu na strane matky maloletého dieťaťa, avšak už samotné podozrenie na nevhodné správanie matky k maloletému dieťaťu (krik, výčitky ale aj fyzické ataky z jej strany), ktorej bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti nemôže súd prehliadať a musí zakročiť a prijať opatrenia aj pred potencionálnym rizikom psychickej - fyzickej ujmy maloletého dieťaťa, pričom na základe uvedeného podania oznámil Okresnej prokuratúre Ružomberok skutočnosti, ktoré by mohli nasvedčovať, že došlo k spáchaniu trestného činu. Maloleté dieťa je vo veku skoro 14 rokov, kedy je už dostatočne rozumovo vyspelé, s vlastným názorom na situáciu, na ktorú súd musí prihliadať (článok 12 Dohovoru o právach dieťaťa), kedy dieťa uprednostňuje pobyt u starej matky pred starostlivosťou matky. Súd sa v danom prípade zaoberal aj možnosťou zverenia maloletého dieťaťa do starostlivosti otca, avšak v danom prípade to nie je možné, keďže ten býva vo Y., má zdravotné problémy, pričom súd nemal ani za preukázané, že by sa nejakým spôsobom zaujímal o svoju dcéru, nemá s ňou vytvorený žiadny vzťah. S poukazom na uvedené preto súd dospel k záveru, že dočasné zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti navrhovateľky je v jeho záujme, keďže práve táto je mu schopná zabezpečiť pokojné a zdravé výchovné prostredie. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení sa súd zároveň dôkladne zaoberal pomermi u navrhovateľky, pričom zo správy ÚPSVaR Ružomberok nevyplývali žiadne skutočnosti, na základe ktorých by mal pochybnosti o zverení maloletej do jej starostlivosti. Navrhovateľka je starou matkou dieťaťa, má s ňou od malička vybudovaný citový vzťah a chce sa o ňu starať a vytvoriť jej bezpečné a kludné prostredie na jej ďalší vývoj. Stará matka pre maloleté dieťa v domácnosti vytvorila vyhovujúce podmienky na starostlivosť, prostredie u nej je stabilné a bezpečné. Súd považoval za nevyhnutné, aby maloleté dieťa vyrastalo v harmonickom prostredí, kde budú zabezpečené všetky jeho nevyhnutné základné potreby, výchova, výživa, riadna osobná starostlivosť, pričom takéto prostredie v zmysle návrhu starej matky aktuálne matka, rovnako tak otec maloletej nevedia zabezpečiť, a preto súd dočasne zveril maloletú do starostlivosti starej matky.

1.4 Ako vyplýva z obsahu listinných dôkazov vzhľadom na okolnosť, že starostlivosť o maloleté dieťa bude zabezpečovať stará matka možno mať za dôvodné preukázanie potreby pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 366 CMP. Inštitút neodkladného opatrenia vo vzťahu k určeniu výživného slúži len na pokrytie výdavkov spojených s výživou v nevyhnutnej miere. Súd mal za to, že v danom prípade osvedčené skutkové okolnosti odôvodňujú potrebu úpravy pomerov účastníkov neodkladným opatrením, keď úprava výživného na maloleté dieťa neodkladným opatrením je v jeho záujme, keďže to, že bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti starej matky automaticky neznamena, že rodičia dieťaťa sú zbavení zodpovednosti za uspokojovanie potrieb dieťaťa.

1.5 Toho času súd nemal dostatočne preukázané možnosti a majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa, pričom tieto otázky by mali byť predmetom ďalšieho dokazovania, ale až v prebiehajúcom konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, keďže vo fáze nariadenia neodkladného opatrenia nevykonáva dokazovanie, pretože toto môže byť realizované len v základnom konaní. Čo sa týka výšky výživného súd vo vzťahu k matke určil výživné na maloleté dieťa v sume 50,- eur mesačne, keď zohľadnil skutočnosť, že matka nie je úplne bez príjmu, keď poberá opatrovateľský príspevok na svoju starú matku (prastarú matku dieťaťa) a doteraz aj náhradné výživné, pričom zverení maloletého dieťaťa starej matke nebude mať žiadne výdavky na jeho starostlivosť. Vo vzťahu k otcovi súd vychádzal z návrhu otca prezentovanom v konaní vedenom pod sp. zn. RK-11P/82/2022, ktorý žiadal, aby jeho vyživovacia povinnosť na maloletú bola znížená na sumu 100,- eur mesačne, nakoľko nie je schopný platiť výživné v súdom stanovenej výške (450,- eur mesačne) t.j. súd mal za to, že otec maloletého dieťaťa je v uvedenej výške (100,- eur) schopný platiť výživné na maloleté dieťa, pričom výživné nebude už platiť k rukám matky, ale k rukám navrhovateľky (starej matky).

1.6 Navrhovateľka spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia nepodala návrh vo veci samej, pričom súd mal za to, že neodkladným opatrením nemožno v danom prípade dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, nakoľko ako už uviedol v prípade rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia nevykonáva dokazovanie ako v základnom konaní. Osobitne poučuje všetkých účastníkov tohto konania, že môžu podať návrh na začatie konania vo veci samej, ktorého predmetom bude úprava práv a povinností k maloletému dieťaťu, pričom účastníkmi tohto konania bude

navrhovateľka, matka, otec a maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom. V prípade, ak tak neučinia, bude toto neodkladné opatrenie trvať dovtedy, kým ho súd nezruší alebo nezanikne z iných dôvodov.

1.7 O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Proti uzneseniu okresného súdu podala odvolanie zo dňa 05.09.2023 matka dieťaťa prostredníctvom splnomocneného zástupcu. Žiadala odvolací súd, aby odvolaním napadnuté rozhodnutie zmenil a návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2.1 Vydané rozhodnutie považovala za nesprávne a to ako po vecnej, tak i po právnej stránke, a preto uznesenie o neodkladnom opatrení v celom rozsahu t.j. vo výrokoch I. až IV. napadla odvolaním.

2.2 V odvolaní uviedla, že nebola pred vydaním napadnutého rozhodnutia o samotnom návrhu oboznámená, iniciatívne si pár hodín pred jeho doručením obstarala fotokópiu spisu a hoci súdu doručila svoje vyjadrenie, na toto súd vôbec neprihliadal, dokonca ho do súdneho spisu doložili až následne (č. I. 56 spisu). Pred týmto podaním sa nachádzajú listiny, ktoré boli na súd evidentne doručené resp. súdom vydané neskôr. Má preto podozrenie, že vzhľadom na závažnosť v tomto jej vyjadrení uvedené, nebolo toto podanie súdom zaevidované riadne, ale až následne (uvedenému nasvedčujú aj rozpory v číslovaní strán spisu, pre ktoré muselo byť vydané opravné uznesenie). O podaní návrhu bola informovaná počas návštevy pracovníčok kolízneho opatrovníka tým, že súd v tak vážnej veci ako je zverenie dieťaťa inej osobe, nemal potrebu vypočuť si ju ako matku a jej názor na vec, nezistil skutkový stav spôsobom dostatočným pre rozhodnutie, aj keď ide len o rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktorého trvanie však súd nijako časovo neobmedzil. Súd jej tak odňal možnosť konať pred súdom, čím porušil jej právo na spravodlivý proces, keď jej neumožnil sa k samotnému návrhu vyjadriť, hoci o to sama záujem prejavila.

2.3 Ďalej matka dieťaťa uviedla, že dlhodobo vnímala zásahy svojej matky do výchovy dcéry, nevyhodnotila ich ale dostatočne včas ako také, ktoré ohrozujú maloletú a ich vzájomný vzťah. Maloletá koná a vyjadruje sa pod vplyvom manipulácie zo strany rodinných príslušníkov, najmä svojej starej matky (ktorej motiváciu vníma matka najmä vo finančnej rovine) a tiež v dôsledku toho, že maloletá negatívne vnímala niektoré pravidlá a obmedzenia z jej strany ako matky (najmä čo sa týka času stráveného na mobile a sociálnych sieťach, či požiadavky týkajúce sa pomoci v domácnosti). V tejto súvislosti predložila ich vzájomnú komunikáciu prostredníctvom mobilnej aplikácie preukazujúcu, že táto prebiehala bežným spôsobom, maloletá v nej vyjadruje pozitívne city k matke a nezhody vznikajú najmä pri jej požiadavkách na dcéru ukončiť „surfing na mobile“.

2.4 Čo sa týka názoru maloletej, na ktorý poukazuje súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podľa matky dieťaťa maloletá si vzhľadom na svoj vek niektoré skutočnosti nedokáže uviesť a správne vyhodnotiť. Dieťa vo veku maloletej má právo vyjadriť sa a na jej názor sa má prihliadať, ale primerane k veku a celkovej situácii, nie bezvýhradne.

2.5 Ďalej matka uviedla, že od malička sama zabezpečovala výchovu dcéry, otec o maloletú dlhodobo nejavil záujem a za celé roky nebola voči nej vznesená žiadna výhrada a zistené žiadne nedostatky. Maloletú nikdy nebila, ani nijako netýrila. Tieto dcérine tvrdenia vníma ako manipuláciu zo strany starej matky, ktorá toto celé vymyslela, aby mohla byť maloletá u nej. Môže akurát potvrdiť, že s dcérou mali bežné konflikty prameniace práve z toho, že dcére sa nechcelo pomáhať pri bežných domácich prácach a chcela byť na mobile neobmedzene dlho. Stará matka ju ako matku pred maloletou znevažovala, spochybňovala a negovala jej požiadavky na dcéru. Považovala za nepravdivé pokiaľ stará matka v návrhu uviedla, že ona ako matka je hysterická, násilná, vrieska na dcéru, robí jej stresy, vulgárne jej nadáva. Popierala, že by požívala alkoholické nápoje, nakoľko denne jazdí na aute. Na preukázanie týchto skutočností predložila svedectvá jej známych, ktorí sú s ňou v pravidelnom kontakte.

2.6 Ďalej uviedla, že stará matka ako osoba nie je spôsobilá fungovať samostatne, je odkázaná na sprievodcu a pomoc inej osoby a navyše má diagnostikovanú ťažkú psychickú poruchu. Tvrdenie starej matky, že má „menšie problémy s kolenom“ je minimálne zavádzajúce, ak nie výslovne nepravda.

2.7 Podľa matky z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že súd vychádzal len z tvrdení starej matky, čiastočne podporených vyjadreniami maloletej (v prítomnosti starej matky, keď pri šetrení pomerov kde stará matka nebola prítomná maloletá nič z toho čo tvrdila neskôr neuviedla).

2.8 Ďalej uviedla, že stará matka rozhodla o prehlásení maloletej do inej školy a to len na základe neprávoplatného neodkladného opatrenia. Ona ako matka však nebola pozbavená rodičovských práv, a preto považovala za absurdné, aby stará matka mohla dieťaťu zmeniť školu, kde sa jej darilo a kde prosperovala. Stará matka nevie ani používať systém EduPage, cez ktorý škola komunikuje s rodičmi. Maloletá mala doteraz množstvo voľnočasových aktivít, stará matka nič z toho nevie zabezpečiť. Maloletá sa už mala vyjadriť, že nebude pokračovať v týchto aktivitách, ale sa zrejme bude venovať

oblúbenej aktivite starej matky, a to nekonečnému sledovaniu televízie. Maloletá jej ako matke dňa 30.08.2023, keď si bola po veci povedala, že stredy by chcela chodiť na výtvarnú (kde ju má zrejme voziť ona, nakoľko stará matka toto nevie zabezpečiť) a ku matke chce chodiť na víkendy. Ak by sa dieťa tak strašne jej ako matky bálo, ako to deklarovala spolu so starou matkou, je nepredstaviteľné, že by prišla naspäť k nej domov a v jej prítomnosti by strávila niekoľko hodín. Ak by bolo jej prostredie také toxické, ako to tvrdí stará matka, existovali by k uvedenému nejaké dôkazy, správy zo školy, od lekára a pod.

2.9 Ďalej matka dieťaťa uviedla, že odôvodnenie súdu o neodkladnom opatrení nemožno považovať za dostatočné a presvedčivé, zrejme len ilustruje rýchlosť akou bolo vydané, bez náležitého zistenia skutkového stavu, čo sa následne prejavilo aj v nedostatočnom odôvodnení. Dôkazy, ktoré by súd zohľadnil pri vydávaní tohto uznesenia v ňom uvedené nie sú, lebo žiadne iné ani nemal, ani neobstaral a ju ako matku vypočuť odmietol. Navrhla, aby súd vyžiadala z ÚPSVaR Ružomberok bezodkladne komplexný posudok o zdravotnom stave starej matky (mal by byť z roku 2019).

2.10 Aby bolo zrejme, aký „vrúcny“ je vzťah starej matky k vnučke matka uviedla, že predkladá súdu videonahrávku, ktorú našla po odchode dcéry v notebooku a ktorú nahrála samotná maloletá - stará matka jej na videu nadáva a napáda ju fyzicky. Navyše v čase, keď bola aj predtým maloletá u starej matky nahrávala na TikTok videá, kde je sporo oblečená, fajčí a toto uverejňovala. Pri starej matke si maloletá robí čo chce, pridáva videá na TikTok, a to namaľovaná, vlasy vyžehlené.

2.11 Podľa názoru matky stará matka si potrebovala získať svoju vnučku, aby nebola sama. Maloletá vždy po hádke kvôli telefónu utekala za tetou (sestrou matky) na WhatsApp písomne, prípadne na videohovor a utekala z reality do sveta, kde je všetko dovolené. Teta namiesto toho, aby netery trochu dohovorila, radila jej utiecť od matky. Matka je presvedčená, že stará matka výchovu vnučky nezvládne. Nedovoľuje jej to ani jej dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a ani maloletá pred ňou nemá žiadny rešpekt, dokonca na starú mamu na verejnosti, ako to aj sama povedala sa hanbí. Ona ako matka dcére najlepšie rozumie, dávala jej voľnosť, ale mali určené aj pravidlá. Bolo by stačilo, keby stará matka a teta len maloletej dohovorili, aby poslúchla mamu a všetko by bolo inak.

2.12 Ďalej matka uviedla, že maloletá má od svojich dvoch rokov vážne zdravotné problémy, ktoré ona ako matka rieši momentálne, súbežne aj alternatívnou formou, pričom za posledné obdobie bola liečba úspešná. Všetky tieto problémy je treba riešiť, kým je čas a nesmie sa to zanedbať.

2.13 Podľa matky, nakoľko je nemysliteľné, aby maloletá fungovala v domácnosti starej matky obáva sa toho, že jej dcéra by bola umiestnená do nejakého zariadenia. Navrhla preto, ak bude neodkladné opatrenie zrušené, že bude s dcérou ochotná podrobiť sa či už dohľadu nad výchovou alebo aj odbornému poradenstvu. Maloletá sa podľa jej presvedčenia po tomto všetkom spamätá a zistí, že hranice tu naozaj sú a nie je riešením chcieť ísť za každú cenu tam, kde môže všetko.

2.14 Podľa matky skutočné pomery boli ÚPSVaR zistené v Liptovskom Mikuláši, v mieste pobytu dieťaťa. To čo bolo zistené potom, bolo všetko zinscenované. Dieťa má u nej ako matky zázemie, dobré školy, oblúbených aj jej blízkych pedagógov a kopec kamarátok. Matka vníma maloletú ako sebavedomé (niekedy až príliš) mladé dievča a v žiadnom prípade netrpí žiadnymi úzkostnými stavmi. Bola len nahuckaná proti vlastnej matke. Je možno trochu lenivá a je presvedčená, že starká ju bude obsluhovať ako doteraz, a to bezhranične a bez akýchkoľvek určených pravidiel.

2.15 Ďalej uviedla, že nakoľko nesúhlasí so zverením dcéry starej matke (a to ani dočasne ani trvale) nesúhlasí ani s tým, aby bola zaviazaná výživným, a preto napáda odvolaním aj tento výrok. Pokiaľ ide o otca maloletej, tento mal doposiaľ určené výživné v sume 450,- eur a nie je daný žiaden dôvod, aby bol zaviazaný nižšou sumou (keď neplatí na dcéru aj tak nič, a ona ako matka poberala na dcéru náhradné výživné). Týmto rozhodnutím ohľadom vyživovacej povinnosti otca súd maloletú ukrátil o sumu náhradného výživného, ktoré poberala, ktoré rozhodnutie nie je v záujme dieťaťa.

2.16 Matka tiež uviedla, že je v súčasnej situácii doslova bezmocná a môže len dúfať, že kým sa k nej dcéra dostane naspäť, nebude už neskoro a dieťa nebude zasiahnuté tak, že bude potrebovať odbornú pomoc. Pre dôkaz toho, aký bol vzťah matky a dcéry predkladá fotografie z rôznych príležitostí a ich vzájomnú komunikáciu a hodnotenie ponecháva na súd.

2.17 V bode XXV. Odvolania uviedla, že považuje za nesprávny postup súdu, keď starej matke maloletej súčasne s vydaním neodkladného opatrenia neuložil povinnosť podať návrh vo veci samej. Je to totiž viac ako zrejme, že neodkladným opatrením nemožno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Súd ako dôvod uviedol, že ak návrh podaný nebude, bude neodkladné opatrenie trvať dovtedy, kým ho súd nezruší alebo nezanikne z iných dôvodov. Tento argument súdu postráda akúkoľvek logiku. Ona samotná nemá dôvod, aby podala na súd návrh na zverenie dcéry do náhradnej osobnej starostlivosti, takže takýto návrh podať ani nemôže. Na druhej strane stará matka nemá podľa jej názoru záujem, aby sa vo veci vykonalo riadne dokazovanie, jej postačí aj neodkladné opatrenie, a teda tiež nemá dôvod návrh podať. Napokon otec maloletej dosiahol aj bez dokazovania to, o čo sa snaží v konaní vedenom

pod sp. zn. RK-11P/82/2022 (zníženie výživného), preto tiež nemá dôvod návrh podať. Domnievať sa, že by návrh iniciatívne podal kolízny opatrovník maloletej alebo by začal konanie z úradnej moci súd je podľa nej iluzórne. Súd jej tak ako matke zobral možnosť účinne sa proti neodkladnému opatreniu brániť, nakoľko ak by bolo odvolacím súdom potvrdené, jeho trvanie je v podstate neobmedzené a dosiahnutie zmeny bude pre ňu viac-menej nemožné.

2.18 Matka dieťaťa preto žiadala, aby odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie zmenil a návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

3. Otec dieťaťa vo vyjadrení zo dňa 05.10.2023 prostredníctvom splnomocneného zástupcu uviedol, že s dočasnou úpravou pomerov, tak ako je uvedené v predmetnom uznesení súhlasí a akceptuje ho v plnom rozsahu. Navrhuje odvolaciemu súdu, aby predmetné uznesenie v zmysle § 387 CSP potvrdil.

3.1 Otec maloletej mal za to, že súd správne procesne postupoval a jeho postupom nedošlo k znemožneniu strane uskutočňovať jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a konanie nemá žiadnu vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd správne a úplne zistil skutočný stav veci potrebný pre rozhodnutie a postupoval v zmysle príslušných zákonných ustanovení (CSP, CMP) ako aj v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa (zákon č. 104/1991 Z. z.). Mal za to, že nariadené neodkladné opatrenie, ktoré dočasne upravuje pomery strán je v súčasnej situácii vecne a právne správne a je v najlepšom záujme maloletej, ktorý záujem bol prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu. Otec bol tej mienky, že súd z objektívnych dôvodov posúdil a rozhodol správne, že dieťa v súčasnosti nemôže vyrastať v rodinnom prostredí u svojej matky, nakoľko matka dlhodobo nezvláda riadnu výchovu dieťaťa a zodpovednosť za dieťa, pričom došlo k ohrozovaniu dieťaťa vo všetkých stránkach, a teda bolo potrebné v záujme dieťaťa rozhodnúť o optimálnom náhradnom riešení, a teda dočasne zveriť maloletú do osobnej starostlivosti starej matky. Stará matka preukázala a potvrdila súdu po všetkých stránkach, vrátane zdravotnej, že je spôsobilá sa riadne, bezproblémovo a zodpovedne starať o zdravý duševný, telesný a citový vývoj maloletej. Vzťah starej matky a maloletej je nadštandardný a vzájomne sa majú veľmi radi. Stará matka a aj maloletá sa boja, aby sa proces nezvrátil a aby maloletá nebola nútená sa vrátiť žiť s matkou, čo si v žiadnom prípade maloletá neželá a svojej matky sa výslovne bojí. On o tejto vážnej situácii nevedel a nemohol vedieť z dôvodu, že mu matka maloletej bráni v styku a v kontakte s maloletou, ako aj ho neinformovala o celkovom stave maloletej, o celej situácii sa dozvedel až zo zaslaných dokumentov zo strany súdu, z ktorej situácie sa doslova zhrzil.

3.2 Podľa otca dieťaťa matka je nebezpečná osoba, ktorá ako matka nezodpovedne pristupovala k starostlivosti o maloletú, keďže došlo až k takej závažnej udalosti, kedy svojim konaním ohrozila život a zdravie maloletej, nakoľko jej podala zlé lieky a následne jej neposkytla dostatočnú pomoc, ktorú jej vážny zdravotný stav vyžadoval. Aj ďalšie skutočnosti tomu nasvedčujú a dosvedčujú tak povahu matky, jej alkoholizmus, hystériu až do nepríčetnosti, tak ako to pozná aj on z vlastnej skúsenosti zo spoločného života s matkou a maloletou. Jeho spolužitie s matkou maloletej sa zvládnuť nedalo, bolo to na nevydržanie, neustále jej išlo iba o financie, kvôli čomu matka vyvolala hádky a alarmovala políciu, čo dospelo až do niekoľkých súdnych sporov a trestného sporu, ktorý skončil jeho oslobodením, čím sa pravda preukázala na jeho strane a preukázal sa jej krivý charakter a krivé obviňovanie. Považoval za správny postup súdu podať podnet na prokuratúru na prešetrenie správania matky voči maloletej a potom čo sa o tomto správaní dozvedel, má záujem podať trestné oznámenie na matku pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona, nakoľko správanie matky vykazuje znaky predmetného trestného činu. Mal za to, že pri matke nie sú vytvorené pre maloletú podmienky, aby mohla v pokoji a bez stresu sa pripravovať do školy a vôbec nemala vytvorené podmienky na jej fyzický a psychický rozvoj z dôvodu tyranizujúceho sa správania matky voči maloletej, ktorý stav bol riadne zistený na základe doložených dôkazov, a to skutočnosťami opísaných v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podanou starou matkou, výpovedí maloletej opísaných v správach ÚPSVaR-u ako aj samotná skutočnosť, že maloletá sa sama rozhodla utiecť z vlastného domova. Súd správne prihliadol na názor maloletej, ktorá je dostatočne rozumovo vyspelá, aby vedela posúdiť situáciu, v ktorej sa nachádzala a ako aj to, že momentálne sa jej pri starej matke bude lepšie dariť a bez toho, aby zažívala nekončiacie stresové situácie vyvolané jej matkou tyrankou a alkoholičkou. Dal do pozornosti súdu, že odkedy je maloletá zverená do osobnej starostlivosti jej starej matky, tak má s dcérou konečne pravidelný každodenný kontakt bez toho, aby mu bolo v ňom bránené zo strany matky. Ich vzťah ako otca a dcéry sa zo dňa na deň prehľbuje a upevňuje. Otec maloletej má záujem podať návrh vo veci samej, aby bola maloletá zverená do jeho výlučnej osobnej starostlivosti, tak ako sa s maloletou o tejto veci rozprával a vychádzajúc aj zo želania maloletej, že chce ukončiť povinnú

školskú dochádzku v Slovenskej republike a následne by sa presťahovala za ním ako otcom do Y., kde by pokračovala v štúdiu na strednej a následne vysokej škole.

3.3 K bodu IV. odvolania matky otec uviedol, že súd nemá zákonnú povinnosť vykonať výsluch matky maloletej, nakoľko do súdneho spisu bolo doložené dostatočné množstvo dôkazov potrebných na rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia, keďže bola preukázaná potreba bezodkladne upraviť pomery a skutočnosti odôvodňujúce bezodkladnú úpravu pomerov boli hodnoverne osvedčené v zmysle § 324 a nasl. CSP. Súd správne vyhodnotil situáciu a rozhodol v záujme maloletej, nakoľko bolo dostatočne preukázané tyranizujúce správanie a nezodpovedná starostlivosť matky voči maloletej, a teda nastali okolnosti predikované ustanovením § 365 ods. 1 CMP. Súd nemohol ponechať maloletú v osobnej starostlivosti matky, ktorá ju v zmysle výpovede maloletej vykonaným ÚPSVaR bila, nadávala jej, kvákala ju za vlasy a spôsobovala tak stresujúce až trýznivé situácie, ktoré dohnali maloletú k úteku z domu a dokonca až k myšlienke na samovraždu.

3.4 K bodom V. a VI. odvolania matky otec uviedol, že tvrdenia matky o zdravotnom stave starej matky sú úmyselne klamlivé a zveličené. Tiež, že je táto odkázaná na pomoc tretej osoby sa podľa názoru otca nezakladajú na pravde, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že stará matka spolu s maloletou dokázali bez pomoci inej osoby prísť k bytu matky a vziať maloletej veci. Maloletá je dostatočne vyspelá na to, aby vedela pravdivo opísať skutočnosti a správanie matky, ktoré zažila a ktoré ohrozuje jej zdravý fyzický, psychický a citový vývoj ako aj jej bezpečnosť. Podstatnými okolnosťami pre nariadenie neodkladného opatrenia neboli zákazy matky týkajúce sa domácich prác a mobilného telefónu, ale to, že správanie matky k maloletej bolo tyranizujúce ako po fyzickej stránke, tak aj psychickej a emocionálnej a môže napĺňať znaky trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby.

3.5 Ďalej k bodom VII., VIII., IX. a XII. uviedol, že matka od narodenia mu bránila styku a celkovému kontaktu s maloletou a snaží sa o to až doteraz zatajovaním pobytu maloletej. K tvrdeniu matky, že zo strany lekárov a školy nebola vznesená žiadna výhrada na starostlivosť zo strany matky uviedol, že ako vyplýva z výpovede maloletej, tak aj on sám môže potvrdiť, že matka sa vedela stále dobre pretvarovať na verejnosti, ale v súkromí bola úplne inou osobou, vedie to tak, že ani pred lekárom ani pred učiteľmi maloletej vulgárne nenadávala, ani ju nebila. Bol toho názoru, že matka má problém s alkoholom, nakoľko ešte keď mali spoločnú domácnosť, tak časté užívanie alkoholických nápojov z jej strany spolu s jej hysterickou povahou bol jedným z problémov v ich vzťahu. Podľa neho stará matka konala správne, keď potom čo nastala vykonateľnosť predmetného neodkladného opatrenia, prehlásila maloletú na inú základnú školu, ktorú má bližšie jej terajšieho domova. Maloletá určite bude môcť vykonávať všetky jej záujmové činnosti a chodiť na ňou vybrané krúžky aj na novej škole. Maloletá je v súčasnosti kľudná a spokojná, matky sa bojí a za žiadnych okolností sa k tejto vrátiť nechce.

3.6 K bodom XV., XVI., XIX., XXII. odvolania matky otec uviedol, že nemorálne a nezodpovedné správanie matky potvrdzuje aj skutočnosť opísaná v bode XV. odvolania, a to že maloletá bola zo správania matky tak zúfalá, že chcela ujsť za svojou tetou do H., o čo sa aj pokúsila. Otec bol toho názoru, že momentálne sa maloletej bude dariť v domácnosti starej matky a nehrozí jej žiadne umiestnenie do detského domova, na rozdiel práve od vyhrážok matky, ktorá podľa slov maloletej sa jej nie raz umiestnením do detského domova vyhrožovala. Mal za to, že práve matka len a len z finančných dôvodov chce mať maloletú vo svojej osobnej starostlivosti, nakoľko žije sama len z opatrovateľského príspevku a z výživného na maloletú, a teraz keď je časť „príjmu“ rovnajúcej sa výživným na maloletú odpadla, nie je s tým spokojná a to nie kvôli maloletej, ale len z osobných sebeckých dôvodov matke nevyhovuje.

3.7 K bodu XXV. odvolania otec uviedol, že súd v zmysle § 336 ods. 1 CSP môže, ale nemusí uložiť povinnosť podať návrh vo veci samej a zároveň v zmysle § 330 CSP nie je povinný časovo ohraničiť trvanie neodkladného opatrenia, keďže zo samotnej dikcie § 365 ods. 1 CMP vyplýva časové obmedzenie vydaného neodkladného opatrenia na trvanie najdlhšie šiestich mesiacov. Matka má stále možnosť podať návrh na začatie konania vo veci samej, ale podľa otca matka je nenapraviteľná osoba a opätovné zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti by mohlo viesť k tragédii.

3.8 Mal za to, že súd nemôže vyhovieť odvolaniu matky a zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, nakoľko je nedôvodné, neopodstatnené a najmä nie je v záujme maloletej. On v zmysle uznesenia súdu už uhrádza výživné k rukám starej matky. Okrem toho na základe spisového materiálu, komunikácie s maloletou a s prihliadnutím na aktuálnu situáciu pokladá rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne a právne správne a zákonné a najmä v záujme maloletej. Uviedol tiež, že ako účastník tohto konania podá návrh na začatie konania vo veci samej, ktorého predmetom bude úprava práv a povinností k maloletej, aby bola dosiahnutá trvalá úprava pomerov medzi stranami.

4. Stará matka dieťaťa vo vyjadrení zo dňa 12.10.2023 navrhla, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

4.1 Uviedla, že riadne podala svoj návrh na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti k maloletej, pričom o pomoc v riešení nezávládnutej rodinnej situácie medzi matkou dieťaťa a jej dcérou musela pristúpiť k ochrane záujmov jej maloletej vnučky. Z tohto titulu sa obrátila na štátny orgán, ktorý zabezpečuje sociálnoprávnu ochranu maloletých detí. Upovedomila sociálnu kuratelu ohľadom rodinnej anamnézy k maloletej. Uviedla dôvody, pre ktoré zlyháva výchova matky k maloletej. S týmito zisteniami ďalej pracovala sociálna kuratela tak, že bol spísaný návrh na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti do jej výchovy ako starej matky a podala osobne návrh na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti do podateľne súdu. Následne bola vypočutá pred policajným orgánom, kde boli ňou uvedené skutočnosti ohľadom maloletej a to z akých dôvodov táto odmieta ísť k matke. Maloletá uviedla, že chce byť pri nej a k matke sa nevráti. Stará matka dieťaťa mala za to, že žiadna manipulácia so spisom vo vzťahu k priebehu konania nemohla nastať. Návrh podala štandardne. Útoky matky, že boli porušené jej procesné práva, tak s týmto nesúhlasila. V záujme maloletého dieťaťa je možné zásahom súdu dočasne upraviť pomery v rodine tak, aby bola ochrana maloletého dieťaťa dostatočne zabezpečená.

4.2 Ďalej stará matka dieťaťa uviedla, že dôvodom podania návrhu na zverenie do náhradnej starostlivosti bola skutočnosť, že práve vnučka oslovila aj jej druhú dcéru E. telefonickým rozhovorom a smskou, že odmieta zostať pri matke, že je matka na ňu zlá, že ju fyzicky napáda, aj psychicky ničí a že nevie čo s ňou bude, keby zostala pri matke. Práve vnučka jej začala vyčítať, že prečo ju nechala pri matke. To bol dôvod, že je to zo strany maloletej volanie o pomoc, a preto ona už musela túto vec riešiť za pomoci štátu.

4.3 Podľa nej situácia ohľadom maloletej bola dlhodobou neúnosná. Matka nebola vo výchove k maloletej vzorom a robila jej zo života peklo. Nevhodné správanie matky voči dieťaťu sa stupňovalo. Podľa názoru starej matky je matka dieťaťa chorá a má nevhodné správanie voči maloletej. Jej neadekvátne reakcie na bežnú komunikáciu dieťaťa vždy vyústili zo strany matky do konfliktu voči dcére, ktorá toto strašne zle znášala. Následne opisovala situáciu, ktorá sa uskutočnila v novembri 2022. Matka mala aj verbálne útoky na dcéru, pozerala na ňu nenávisťne. Dieťa si robilo poznámky, z ktorých je zrejmé, aké bolo jeho prežívanie u matky a čím si maloletá pri matke musela prejsť.

4.4 Za nepravdivé považovala stará matka tvrdenie matky, že sa poriadne vie o dieťa postarať. Následne opísala situáciu, ktorá sa uskutočnila v polovici decembra 2022 (matka dala dieťaťu pravdepodobne viac liekov ako bolo predpísané, čím vyvolala u dieťaťa alergickú reakciu). Maloletá sa starej matke zdôverila, že matka mala stavy, kedy ju fyzicky napádala. Tiež s tým, že matka vo väčšej miere požíva alkoholické nápoje. Matkine nadávky, tlak matky na dieťa po návrate z nemocnice maloletej sa začali stupňovať. Dieťa si uvedomilo, že toto nie je normálne správanie sa matky voči nej a začalo sa brániť. Dieťa komunikovalo cez sociálne siete s tetou E. a sesternicou E., kde sa zdôverilo, čo s ňou matka dorába.

4.5 Ďalej uviedla, že samotná matka sa jej zdôverila, že nemá záujem o dieťa, že ju nechce, zopakovala to aj desaťkrát. Pri ďalšej návšteve znova zopakovala, že maloletú nechce a nemôže sa dočkať, nech zmizne na internát. Na naliehanie matky, keď stále zotrvala, že dieťa nezvláda, tak si ju zoberie k sebe ona stará matka. Matka na návrh starej matky, že bola ochotná si maloletú zobrať ku sebe odpovedala, že starej matke dá 30,- eur na maloletú. Maloletá začala sa uzatvárať, nič nechcela povedať, len potom sa zdôverila, že skoro každý deň sa matka na ňu zaháňa rukou na bitku, musí sa maloletá uhýbať, aby sa stretu s matkou vyhla. Toto maloletú ubíja, aby sa bála vlastnej matky.

4.6 Keď maloletá natrvalo odišla od matky, tak jej matka uviedla, že ak otvorí dvere na ich byte, tak naspäť pre maloletú už budú dvere navždy zatvorené. Toto sa udialo v auguste 2023. Tým aj dieťa bolo utvrdené, že matka o dieťa nestojí. Podľa starej matky bolo bežné, že maloletú nazýva matka vulgárnymi slovami. Maloletú najviac ničilo, keď matka jej hovorila, že mala ísť radšej na potrat. Ako dôkaz predložila zvukovú nahrávku.

4.7 Maloletá uviedla starej matke, že sú zavádzajúce informácie matky ohľadom toho, že matka bola vzornou matkou. Dieťa sa vyjadriло, že si matka tieto postoje vynucovala, aby mala alibi. Dieťa uviedlo, že fotografie, ktoré predložila matka neodrážajú riadny skutkový stav. Práve popisom k fotografiám maloletá napísala okolnosti.

4.8 Ďalej stará matka uviedla, že nemožno súhlasiť s dôvodmi, ktoré uvádza matka, že vzťah matky a dieťaťa bol štandardný. Predložila zvukové nahrávky, kde sa správa voči dcére jej matka neadekvátne, kde jej vulgárne nadáva. Z toho dôvodu tvrdenia matky, že všetko medzi matkou a dcérou bolo v poriadku sa nezakladá na pravde. Práve dieťa vo veku 14 rokov podľa jej názoru vie opísať skutočnosti, ako to v skutočnosti bolo medzi ňou a jej matkou. Prežívanie dieťaťa v domácnosti matky bolo nezdravé. Práve dieťa v komunikácii s tetou E. v časovej osi dostatočne preukazuje, že tvrdenia matky ohľadom jej dieťaťa, že bolo všetko v poriadku sú zavádzajúce.

4.9 Ďalej stará matka uviedla, že matka dieťaťa nezvládala výchovu dieťaťa a dieťa ju samo požiadalo o pomoc. Skutočnosť, že práve matka dieťaťa útočí v odvolaní na ňu sú práve dôkazom toho, že matka nemá snahu prijať zodpovednosť za svoje správanie voči dcére a všetkých dookola obviňuje. Ona sa voči matke ani voči dieťaťu nespráva tak, aby dieťa samostatne akýmkoľvek spôsobom manipulovala.

4.10 Podľa starej matky práve odvolanie matky je v priamom rozpore so závermi súdu, ako aj s dôkazmi ňou predloženými. Odvolanie matky nie je preto podľa nej dôvodné. Považuje ho za účelové, nepravdivé je tvrdenie, že by ona manipulovala maloleté dieťa. Práve nasmerovanie odvolania voči nej je dôkazom toho, že matka dieťaťa hľadá zlyhania svojej výchovy voči dcére v niekom inom. Nie je možné podsúvať matkou dieťaťa, že malo dochádzať k manipulácii zo strany starej matky. Dieťa riadne vyjadrilo svoj postoj matke, svoje stanovisko zaslalo aj tete E.. O nevhodnom správaní matky voči dieťaťu má vedomosť i neteťka starej matky H. K., nakoľko mali s maloletou a tetou E. spoločný chat, tak maloletá sa aj na spoločnom chate zdôverila, že matka je voči maloletej agresívna. Tvrdenie matky, že si dieťa na matku len veci navymýšľalo nie je pravdou. Práve matka dieťaťa len hľadá zámienky, ako sa z danej situácie vyvinie. Ak by všetko v rodine bolo v poriadku, tak dieťa nemá potrebu komunikovať s rodinou, že matka je voči nej zlá, že ju bije a robí jej zle. Stará matka rázne odmietala, že by si ona mala niečo navymýšľať, trvala na dôvodoch, ktoré špecifikovala v návrhu. Zavádzajúce sú tvrdenia matky dieťaťa, že ona trpí duševnou poruchou. Neužíva žiadne lieky na liečenie psychiatrickej choroby. V súčasnosti je na starobnom dôchodku, nemá obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, tak slovné ataky matky dieťaťa na jej osobu sú scestné a neprijateľné.

5. Matka dieťaťa vo vyjadrení k vyjadreniu otca zo dňa 12.10.2023 uviedla, že tento uvádza len klamstvá, nič z toho čo tvrdí sa nezakladá na pravde. Nikdy nebola násilníčka ani k svojmu synovi G., čo vyplýva aj zo správy zo zariadenia, kde bol tento vtedy dočasne umiestnený a bolo mu nariadené výchovné opatrenie. Po ukončení pobytu v uvedenom zariadení bol syn zverený do striedavej starostlivosti rodičov t.j. jej a bývalého manžela, a teda nie starej matke. Otec dieťaťa klame a zavádza, pretvaruje sa pred všetkými, uvádza si k svojmu menu rôzne tituly, funkcie, pričom žiadne nemá, chce pôsobiť dôveryhodnejšie, takto komunikuje s rôznymi inštitúciami na Slovensku, vrátane súdu. Je psychiatrickým pacientom. Tento nemá vytvorené absolútne žiadne podmienky na to, aby mu mohlo byť dieťa zverené. Celkový dlh na výživnom vo výške 30.000,- eur na maloletú jej tento dodnes nikdy nevyplatil. Otec sa nikdy nijako o ich spoločnú dcéru nezaujímal. Opäť klame a zavádza keď tvrdí opak, že sa nevedel domôcť kontaktu. Jedinou jeho aktivitou boli jeho žiadosti o zníženie výživného na maloletú. V minulosti veľakrát voči jej osobe krivo vypovedal, podal na ňu niekoľko trestných oznámení, ktoré boli všetky zamietnuté a nikdy ona za tieto údajné trestné činy nebola obvinená. Podľa nej bolo by pre otca nanajvyš vhodné, aby dcéra zostala v starostlivosti starej matky, ktorá nemá na neho žiadny dosah a nebude s ním bojovať o výživné na ich dcéru. Biologického otca ich spoločnej dcéry nevníma len ako nevhodnú, ale dokonca veľmi nebezpečnú osobu pre bezpečný a zdravý vývoj dcéry. Vyslovila názor, že by mu mala byť ponechaná povinnosť platiť na dcéru výživné v sume 450,- eur mesačne, ako to mal určené doteraz - toto ale neplatil, ona poberala náhradné výživné, nakoľko nedošlo k zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu súdneho rozhodnutia.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 CSP, § 3 ods. 5 písm. a/ CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 359 CSP, § 362 CSP, § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d/ CSP) preskúmal uznesenie okresného súdu bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1, § 385 ods. 1 a contrario CSP) a uznesenie okresného zmenil (§ 387 ods. 1 CSP).

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na skutočnosti vyplývajúce z obsahu spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i námietky matky dieťaťa v odvolaní bolo posúdiť, či v prejednávanej veci bolo dôvodné neodkladne upraviť pomery účastníkov konania formou nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd dočasne zveril maloletú do osobnej starostlivosti starej matky P. G. a zároveň rozhodol, že matka je povinná prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 50,- eur mesačne, a to vždy do každého 20. dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky, počnúc dňom doručenia tohto uznesenia a otec je povinný prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 100,- eur mesačne, a to vždy do každého 20. dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky, počnúc dňom doručenia tohto uznesenia. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

8. Inštitút neodkladných opatrení vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je upravený v ustanoveniach CMP, a to konkrétne v § 360 až § 369, ktoré predstavujú výnimky zo všeobecnej právnej úpravy podľa CSP, ktorého ustanovenia sa však aplikujú v prípade, že CMP neustanovuje inak (§ 2 ods. 1 CMP). Záonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia sú upravené v § 325 ods. 1 CSP, podľa ktorého neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloleté deti je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva účastníkov, ani tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva, aby nebolo vážnejších pochybností o potrebe dočasnej úpravy. Inštitút neodkladného opatrenia má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú tieto zjavne ohrozené a do doby, keď o výchove nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Potreba dočasnej úpravy nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa na dočasnej úprave pomerov.

10. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, musí byť zrejmá z jeho samotného obsahu resp. aj z písomných dôkazov k nemu pripojených, keďže v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa spravidla dokazovanie nevykonáva a vychádza sa len z návrhu na jeho nariadenie v prípade nariadenia neodkladného opatrenia pred začatím konania a v prípade nariadenia neodkladného opatrenia po začatí konania aj z obsahu spisu, teda z dôkazov už vykonávaných. Dokazovanie má v tom prípade charakter tzv. osvedčovania, keď skutočnosti uvedené v návrhu, alebo ktoré sú súdu zrejmé, keď nariaďuje neodkladné opatrenie spĺňajú atribút vysokej miery pravdepodobnosti.

11. Matka dieťaťa v odvolaní namietala v prvom rade postup súdu v tom, že pred vydaním napadnutého rozhodnutia o samotnom návrhu nebola oboznámená, na jej vyjadrenie súd neprihliadal, nemal potrebu ju ako matku si vypočúť a jej názor na vec. Uvedeným konaním jej súd odňal možnosť konať pred súdom, čím porušil jej práva na spravodlivý proces.

12. Podľa odvolacieho súdu nebolo povinnosťou okresného súdu doručiť matke návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd tak činí až v prípade zamietnutia návrhu a podania odvolania (§ 2 ods. 1 CMP, § 329 ods. 1 vety druhej CSP). Je pravdou, že matka dieťaťa doručila dňa 22.08.2023 súdu vyjadrenie, avšak z obsahu spisu vyplýva, že v uvedený deň bolo súdom aj vydané rozhodnutie. K námietke matky ohľadom jej nevypočutia odvolací súd poukazuje na ust. § 2 ods. 1 CMP a § 329 ods. 1 CSP, podľa ktorého neodkladné opatrenie môže súd nariadiť aj bez výsluchu účastníkov, bez ich vyjadrení, ako aj bez nariadenia pojednávania. Dôvodom je, že pri nariaďovaní neodkladného opatrenia, resp. pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa dokazovanie nevykonáva. Dokazovanie má v tomto prípade charakter tzv. osvedčovania, keď skutočnosti uvedené v návrhu alebo ktoré sú súdu zrejmé, keď nariaďuje neodkladné opatrenie, spĺňajú atribút vysokej miery pravdepodobnosti. Nebolo preto povinnosťou okresného súdu vypočúť matku dieťaťa v konaní. Navyše v rámci šetrenia pomerov zo strany kolízneho opatrovníka dieťaťa dňa 18.08.2023 mala táto možnosť sa vyjadriť. Vzhľadom na uvedené tak podľa odvolacieho súdu okresný súd zachoval zákonný postup.

13. Matka dieťaťa ďalej v odvolaní nesúhlasila s poukazovaním súdu na názor maloletej majúc za to, že táto si vzhľadom na svoj vek niektoré skutočnosti nedokáže uvedomiť a správne vyhodnotiť. Uviedla, že počas jej starostlivosti o maloletú od malička neboli vznesené žiadne výhrady a nedostatky. Tvrdila, že maloletú nikdy nebila, ani nijako netýrala. Tieto dcérine tvrdenia vníma ako manipuláciu zo strany starej matky, ktorá toto celé vymyslela, aby mohla byť maloletá u nej. Potvrdila, že s dcérou mali bežné konflikty prameniace práve z toho, že dcére sa nechcelo pomáhať pri bežných domácich prácach a chcela byť na mobile neobmedzene dlho. Za nepravdivé považovala tvrdenia v návrhu starej matky, že je ako matka hysterická, násilná, vrieska na dcéru, robí jej stresy, vulgárne jej nadávala. Popierala, že by požívala alkoholické nápoje. Na preukázanie týchto skutočností predložila svedectvá jej známych, ktorí sú s ňou v pravidelnom kontakte. Následne spochybňovala spôsobilosť starej matky starať sa o maloletú vzhľadom jej zdravotný stav, tým, že maloletá nemá pred starou matkou žiadny rešpekt a okrem toho je potrebné riešiť aj problémy v súvislosti s dlhodobým liečením maloletej.

14. Podľa odvolacieho súdu okresný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z tvrdení starej matky. V tomto smere potom konštatoval podozrenie na nevhodné správanie matky k maloletemu dieťaťu (krik, výčitky, ale aj fyzické ataky z jej strany) v dôsledku čoho podal podnet na prokuratúru o možnom spáchaní trestného činu. Napokon prihliadol s ohľadom na vek dieťaťa (takmer 14 rokov) na jeho názor, ktoré uprednostnilo pobyt u starej matky pred starostlivosťou matky.

15. Odvolací súd mal z návrhu starej matky dieťaťa zistené, že táto v ňom neosvedčila tvrdené skutočnosti o správaní sa matky keď sa odvolávala na ústne vyjadrenia maloletej doložené jej písomnými poznámkami s dátumom 17.07.2023 alebo bez dátumu. Kolízny opatrovník dieťaťa následne zaslal súdu SMS komunikáciu medzi tetou (sestrou matky) a maloletou, ktorú okresný súd nehodnotil a v ktorej sa maloletá sťažuje na správanie matky hlavne v tom, že táto na ňu kričí a označuje ju vulgárnymi výrazmi. Oboznámil sa potom so šetrením pomerov v domácnosti starej matky, vyjadrením matky, pohovorom maloletej v domácnosti matky a po odchode maloletej z domácnosti matky aj jej pohovorom v domácnosti starej matky. Tieto potvrdzujú a ani matka dieťaťa to v odvolaní nespochybňuje, že sú konflikty medzi matkou a dcérou. Podľa matky dieťaťa dôvodom je, že maloletá v domácnosti nepomáha, surfuje často na mobile. Maloletá pri vyjadrení sa pred kolíznym opatrovníkom dňa 18.08.2023 pripustila výtky matky ohľadom pravidiel v domácnosti, t.j. vynesenie smetí, uloženie vecí v izbe. Ale v ďalšom vyjadrení pred kolíznym opatrovníkom zo dňa 21.08.2023 uvádzala vulgárne vyjadrovanie sa matky na jej adresu a v minulosti aj fyzické napádanie. Tvrdenie o požívaní alkoholických nápojov zo strany matky dieťaťa nebolo starou matkou dieťaťa osvedčené iným spôsobom ako vyjadrením dieťaťa.

16. Odvolací súd po prihladnutí na nové dôkazné návrhy predložené matkou vykonal aj zistenia zodpovedajúce aktuálnemu stavu osvedčených rozhodujúcich okolností konania a dočasnému charakteru inštitútu neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti zistil a to zo správy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši, že evidujú (na základe podnetu okresného súdu v tejto veci zo dňa 17.08.2023) vec podozrenia zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, kde týranou má byť maloletá. Vo veci je začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku a prebiehajú procesné úkony v pričom v danej veci toho času nie je obvinená žiadna osoba. V priebehu odvolacieho konania maloleté dieťa spolu s matkou trávilo dovolenku v zahraničí (od 28.10. do 04.11.2023). Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka dieťa zo dňa 24.11.2023 vyplýva, že s prihliadnutím na vývoj situácie v živote maloletej od augusta 2023 doposiaľ, na podstatné zmeny vo vzťahu maloletej ku matke, ale aj často meniaci sa názor maloletej s ohľadom na situáciu v ktorej sa aktuálne nachádza, konštatuje, že je potrebné za pomoci odborníka pracovať na vzťahu matky s maloletou dcérou, ale aj vzťahu matky maloletej so svojou matkou P. G., starou matkou ako veľmi blízkou osobou maloletej. Z toho dôvodu odporučil zúčastneným osobám absolvovať psychologické poradenstvo u psychológa terapeuta.

17. Zohľadniac skutočnosti zistené okresným súdom možno veriť maloletej ohľadom vulgárneho sa vyjadrovanie matky na jej adresu ako i ponižovanie v oslovovaní. Nemožno vylúčiť ani fyzické ataky aj v súvislosti s rozdielnymi názormi na pravidlá v domácnosti. Na druhej strane je žiaľ v súčasnej dobe uveriteľné aj časté surfovanie maloletých na mobile. Uvedená situácia medzi matkou a maloletou tak môže byť dlhodobá, matkou vhodne neriešená a zrejme neprihliadajúca na citlivé vnímanie maloletej na prejavy a správanie matky a nešpektovanie sa navzájom. Na poukazovanie otca dieťaťa vo vyjadrení ohľadom osoby matky nebolo možné prihliadať nakoľko ním uvádzané skutočnosti sa týkali minulého obdobia v ktorom žili v spoločnej domácnosti. Ostatné skutočnosti boli ním vnímané skôr z vyjadrení starej matky. S ohľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že situácia si nevyžaduje okamžitý zásah súdu neodkladným opatrením dočasným zverením maloletej starej matke. O to viac, že nastali po rozhodnutí okresného súdu skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že stará matka dieťaťa nie je tiež celkom schopná sa postarať o maloletú ako to konštatoval okresný súd. Jej starostlivosť sa totiž nezaobíde bez súčinnosti matky a to najmä pri zabezpečovaní plnenia školských povinností (matka pomáha maloletej s prípravou na vyučovanie) a mimoškolských aktivít (odváža maloletú na krúžok) ako i lekárskej starostlivosti (potreba určených kontrolných lekárskech vyšetrení). Napokon z vyjadrenia kolízneho opatrovníka dieťaťa zo dňa 24.11.2023 vyplýva, že podľa starej matky dieťaťa sa vzťah maloletej s matkou zlepšil a maloletá vyjadruje radosť, že dochádza k obnove jej vzťahu s matkou. Povedala jej, že chce byť s mamou a verí jej, že bude dobre. Samotná maloletá sa vyjadrila, že „asi by som sa chcela vrátiť k mame. Aj chcem, aj nie. Mám ju rada“. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je ponechanie maloletej v starostlivosti matky odôvodnené.

18. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti tak konštatuje nedôvodnosť rozhodnutia okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia a preto uznesenie okresného súdu zmenil a návrh starej matky dieťaťa na dočasné zverenie maloletej a určenie výživného zamietol.

19. Podľa § 362 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

20. Podľa § 23 CMP konanie sa začína na návrh. Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu (ods. 1). O začatí konania bez návrhu vydá súd uznesenie (ods. 2).

21. Aj bez návrhu je možno začať konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 a nasl. CMP).

22. Z dikcie CSP, a to § § 325 a nasl. je zjavné, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje súd prvej inštancie. S poukazom na § 2 ods. 1 CMP predstavuje § 362 CMP výnimku z tejto všeobecnej konštrukcie kreovanej v sporovom konaní. Z hľadiska účelu, ktorý plní neodkladné opatrenie v režime Civilného mimosporového poriadku, sa vyžaduje za istých okolností potreba rýchlej a okamžitej ochrany, keď aj odvolací súd môže sám rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo takéto neodkladné opatrenie sám nariadiť, ak dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre jeho nariadenie v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

23. Podľa § 37 ods. 2 písm. d/ zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

24. Keďže základom reparácie vzťahov je predovšetkým komunikácia, odvolací súd aj vzhľadom na odporúčanie kolízneho opatrovníka dieťaťa zo dňa 24.11.2023 považuje za správne aj napriek vydanému rozhodnutiu, ktorým návrh starej matky dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, v zmysle ust. § 362 CMP nariadiť neodkladné opatrenie v odvolacom konaní. Sú totiž splnené zákonné podmienky pre nariadenie odborného poradenstva matke a maloletej. Odborná pomoc nariadená autoritatívnym rozhodnutím súdu za daného stavu môže vzťahy medzi matkou a dcérou zlepšiť. Neodkladným opatrením tak ukladá výchovné opatrenie matke dieťaťa a maloletej a to v tom smere, že sú povinné podrobiť sa za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi nimi a rešpektovania sa navzájom na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, referát poradensko-psychologických služieb sedeniam v počte 10 v termínoch určených referátom. Napokon aj samotná matka dieťaťa v odvolaní navrhovala uvedenému sa spolu s dcérou podrobiť uvedomujúc si zrejme tiež potrebu ich vzájomné vzťahy riešiť.

25. O trovách konania odvolací súd rozhodol s poukazom na ust. § 396 ods. 2 CSP a § 52 CMP, tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP). Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa

odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP). Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).